

ES PI GROS

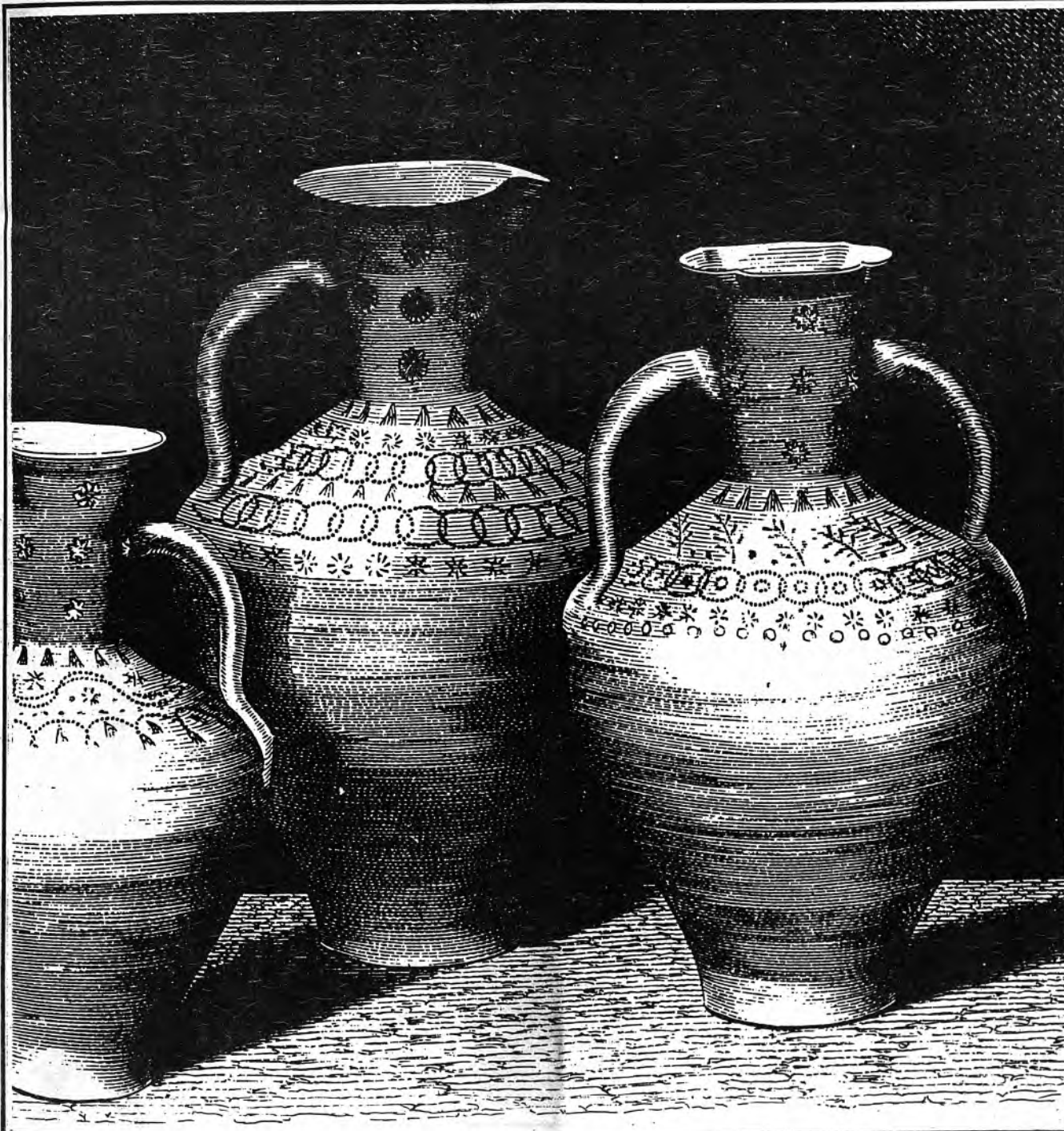
Lloret de Vistalegre

BUTLLETÍ INFORMATIU Nº 75

OCTUBRE 1990

PRENSA
CORONA

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

Butlletí informatiu N° 75

OCTUBRE 1990

Lloret de Vistalegre

Dipòsit Legal: PM 623/79

ADREÇA

Costa des Pou, N° 13

Lloret de Vistalegre

IMPRESSIÓ

"Apóstol y civilizador"

Petra

BESTIARI

Escoltau ses gloses meves,
veureu si és ver lo que dic:
Oh, desgraciat ropit,
¿on te n'has anat anit
a deixar ses plomes teves?

Jo me vaig aconhortar
com vaig pensar en lo ropit:
un animal tan petit,
per viure, passar la mar.

Quan jo pens en lo ropit,
es seu viure me conforta:
que un animal tan petit,
per viure, passa Mallorca.

Els articles publicats a aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

EDITORIAL

Hem pogut constatar les reaccions de la gent forana envers la normativa de l'Ajuntament i la Societat de Caçadors de Lloret, mitjançant la qual no es permet, a una zona concreta, cercar-hi esclata-sangs. Hem pogut sentir comentaris tan barroers com: A l'entrada de Palma hi haurien de posar un rètol prohibint l'entrada dels lloretans.

La qüestió és que la Comuna és de tots els lloretans, que hi ha una Societat de Caçadors que paga cada any per tenir-ne l'exclusiva i cuidar-la, que es fan subhastes per concedir la pastura i que l'Ajuntament, com a vetllador del bé del poble, ha de protegir les seves propietats. Perquè, entenent-nos, no es tracta d'una decisió arbitrària, sinó que es fa per salvaguardar la Comuna de les contínues destrosses que les persones que no tenen aquest lloc com quelcom seu, feien. No es pot permetre l'entrada d'una mitja de trenta cotxes diaris -amb la corresponent taula, els fogons pel foc...- que capgiren l'ecosistema natural. Per altra banda, només s'ha prohibit l'entrada a una zona concreta i no a tota la Comuna.

Pensem que amb aquesta mesura, l'Ajuntament i la Societat de Caçadors no fan sinó fer-se ressò del sentiment dels lloretans que tenen una especial predilecció cap a la Comuna, però no com una propietat intransferible, sinó com un lloc que cal protegir perquè la destrucció no hi obri cap crivell i perquè -no ho hem d'oblidar- els únics hereus són cada un dels veïns de Lloret.■

ES PI GROS

Associació de la Tercera Edat

DINAR DE GERMANOR

Com solem fer des de fa uns anys en aquesta època de l'any, el passat 11 de novembre tenguérem un dinar de germanor per a tots els socis i simpatitzants per celebrar l'aniversari de l'Associació, el 6e ja.

Es va fer una gran paella de la qual en menjaren unes 320 persones, i en la qual s'hi utilitzaren 40 quilos d'arròs a més dels altres ingredients. La paella fou acompanyada amb un segon plat de carn amb guarnició, fruita, ensaïmada, cafè i licor. El dinar es va celebrar al Restaurant Es Pou.

Però la idea de fer aquest dinar no és només la de donar el gust d'omplir la panxa a la gent i que

la paella sigui més o manco bona, encara que molt bona va sortir i tots en pogueren menjar. És més bé per fer un dia de festa i alegria, participant tots d'una mateixa paella en senyal de germanor, unió i amistat.

No pogueren assistir-hi, per atendre altres compromisos, el President del Govern Balear, D. Gabriel Cañellas, i el President del Consell Insular de Mallorca, D. Joan Verger. En la seva representació va venir Dª Joana Vidal, Presidenta de la Comissió d'Acció Social del C.I.M. També hi assistiren el nos-

tre batle, el President i alguns membres de la Federació d'Associacions de la Tercera Edat, i altres convidats.

El dinar fou animat pel grup de músics de Lloret, durant el qual el nostre soci i amic Pedro "Carter" cantà algunes cançons del seu repertori.

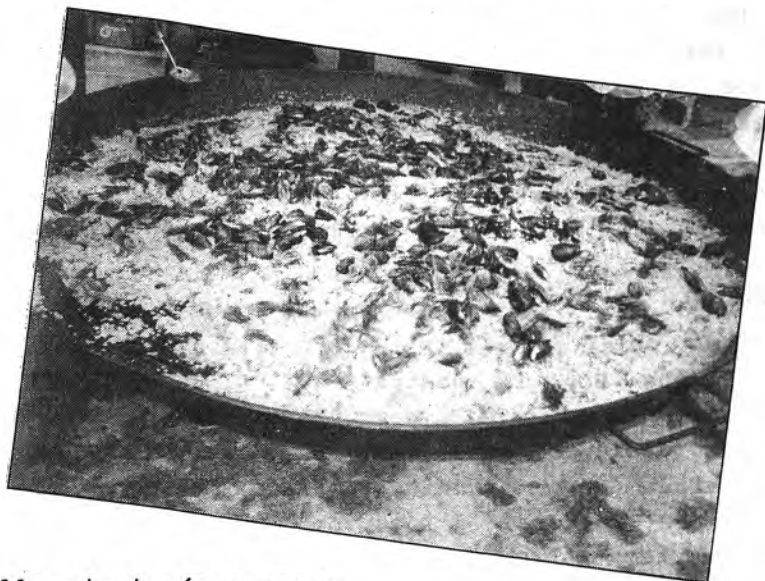
Però en aquest dia de festa per a tots els socis no podem oblidar els qui ja han mort, i amb aquest motiu celebrarem la missa de les 11 en sufragi de les seves ànimes, comptant la cerimònia amb gran assistència de socis.

EXCURSIÓ

Dia 28 d'octubre, 75 socis anaren d'excursió a Capdepera, Artà i Cala Ratjada; visitant els Jardins d'En March, Cala Mesquida, Sant Salvador d'Artà, i les coves d'Artà, després de dinar a Son Barbat de Sant Llorenç.

BUNYOLADA

El diumenge després de Tots Sants, l'Associació

va fer la ja tradicional gran bunyolada. Vint-i-cinc quilos de bunyols feren les dones de l'Associació, els quals foren degustats per tots els qui assistiren a la festa.

DIJOURS BO

Amb motiu de la Fira del Dijous Bo, la nostra Associació participà, com fa des d'alguns anys, en l'exposició que organitza el Centre Cultural d'Inca sota el lema "Joies de la pagesia".

CONFERENCIA

El passat 23 de novembre, en un acte patrocinat per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports;

Associació de la Tercera Edat

LOTERIA DE NADAL

61.831-02.392

Els interessats dirigiu-vos a Antoni Niell.

l'historiador D. Bartomeu Font Obrador ens parlà dels Reis de Mallorca. La xerrada resultà molt interessant i fou seguida per un bon grup de persones.

N.I.F.

Per evitar problemes als socis, l'Associació s'oferí per a la tramitació de la sol·licitud de la tar-

geta del Número d'Identificació Fiscal.

MENJADOR SOCIAL

El menjador no es va obrir en la data prevista del 15 d'octubre per falta d'interessats. S'obrirà quan hi hagi un mínim de sol·licituds.■

Antoni Niell

Cursos de formació del CIM

Cursos de formació ocupacional gratuïts i subvencionats per l'INEM.

*Curs de Jardineria (340 h)

Possibilitat contracte posterior

*Curs de Bomber Professional (200 h.)

Pràctiques als parcs del SERPREISAL.

*Cursos de Cuiner/a

Pràctiques al Rnt. «Escola d'Aprenents»

*Cursos de Cambrer/a

Pràctiques al Rnt. «Escola d'Aprenents»

*Curs de Pastisser/a (760 h.)

*Curs d'Agent de Desenvolupament Local

Per tècniques de grau mig i llicenciats

Possibilitat contracte posterior.

*Curs de construcció d'embarcacions en poliester (960 h.)

*Casal d'oficis de la Mar «Narcís Cardona»

(Mestres d'Aixa) - (1064 h.)

*Curs de Picapedrer (600 h.)

Possibilitat contracte posterior

*Escola-Taller de Marges de Mallorca

Duració 2 anys. Oficis de marger i pica
dor de pedra.

*Casal d'oficis de Conservació de la Naturalesa

Duració un any

Per més informació: FODESMA - CIM

General Riera, 111 - Palma

Tel.: 75.06.22

T'interessa la NATURA ?

Aprèn a treballar per a la seva conservació.

CASAL D'OFICIS DE CONSERVACIÓ DE LA NATURALESA

Començament: 10 / 12 / 90

Durada: 1 any

APRENENTATGE AMB CONTRACTE DE TREBALL DE 10 MESOS

FODESMA

Informació al telèfon

75 06 22

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

En col·laboració amb INEM

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

NOTÍCIES LOCALS

OCTUBRE

Dia 6. Noces de Sebastià Jaume i Lluïsa Teresa Martorell. Aquest dia també es casaren Joan Salas i Magdalena Gelabert.

Dia 7. S'obrí la temporada de caça.

Dia 10. Presentació, a Lluçmajor, del fulltò *Tresquem per la muntanya*. Un itinerari pel massís de Randa de Pau Bibiloni Xiu i altres autors.

Dia 12. Se celebra a Lloret la primera etapa de la *X Challenge Internacional de Ciclisme a Mallorca*.

Dia 15. A l'Ajuntament comencen a treballar en la confecció del *Cens d'Edificis i Locals*.

Dia 21. Les Verges.

Aquest dia morí, a Palma, Bartomeu Fontirroig de Ca Ses Ferreres.

Dia 22. Visità Lloret un autocar de l'Associació Espanyola contra el Càncer.

Dia 28. Excursió de la Tercera Edat a la comarca del Llevant mallorquí.

Dia 30. Ple extraordinari de l'Ajuntament.

Dia 31. Morí l'amo En Lluc Fontirroig Dimoni.

NOVEMBRE

Dia 1. Tots Sants.

Crònica al *Diario de Mallorca*: "Las setas de Sa Comuna sólo serán para los vecinos".

Dia 4. Bunyolada de l'Associació de la Tercera Edat.

Dies 5 i 6. Tengué lloc, a l'Ajuntament, la Recaptació d'Imposts.

Dia 11. Gran paella amb motiu del 6è aniversari de la creació de l'Associació de la Tercera Edat de Lloret.

Dia 12. Morí l'amo En Pere Antoni Sastre Fontirroig.

Dia 18. Dinar de companyonia dels Quintos de 1950.

Dia 21. Notícia de portada al *Diario de Mallorca*: "Lloret tendrá un impuesto religioso".

Dia 22. Santa Cecília, patrona dels músics.

Dia 23. Conferència de l'historiador Bartomeu Font Obrador sobre *Els Reis de Mallorca* al local de l'Associació de la Tercera Edat.

Dia 30. Ple ordinari de l'Ajuntament.

Amb el suport de
l'Ajuntament de
Lloret de Vistalegre

Diumenge dia 4 de Novembre l'Associació de la Tercera Edat va celebrar la ja tradicional bunyolada.

NOTÍCIES LOCALS

FESTES PER A 1.991

Les festes oficials per a l'any 1.991 a les Illes Balears són les següents:

1/Gener	Any Nou
28/Març	Dijous Sant
29/Març	Divendres Sant
1/Maig	Festa del Treball
25/Juliol	Sant Jaume
15/Agost	Mare de Déu d'Agost
12/Octubre	Festa Nacional
1/Novembre	Tots Sants
6/Desembre	Dia de la Constitució
9/Desembre	Dia següent a la Immaculada
25/Desembre	Nadal
26/Desembre	Segona Festa de Nadal
Les festes locals seran:	
8/Agost	Sant Domingo
10/Desembre	N ^a Senyora de Loreto

BIBLIOTECA PUBLICA

A partir del mes de Novembre, la Biblioteca Pública té nou horari.

De dilluns a dijous, de les 18 a les 20.

Divendres, de les 18 a les 19 hores.

Dissabtes, de les 15.30 a les 16.30 h.

DEMANA CORRESPONDÈNCIA

Benvolgut senyor:

Graig Shergold és un allot de set anys d'edat que te un tumor cerebral i li queda molt poc temps de vida. Sa seva única ambició és entrar en el «Libro Guinnes de los Récords» per esser la persona que més cartes ha rebut desitjant-li que es millori. Per tant, scriu tan amables d'enviar-li les cartes a:

GRAIG SHERGOLD
36 SELBY ROAD
CARSHALTON
SURREY SNB 1 LD
ENGALND

CENTRE JOAN XXIII

Dia 4 de Novembre fou inaugurat, a Inca, el Centre Escolar d'Educació Especial "Joan XXIII" que acollirà els disminuïts psíquics de la comarca des dels dos anys fins a joves de trenta-tres.

Els solars foren cedits per "Sa Nostra", i les institucions públiques s'han encarregat de sufragar la construcció de l'edifici. L'Ajuntament de Lloret hi aportà la quantitat de 292.989 pessetes.

CARRO TRIOMFAL DE LA BEATA

Més de set mil persones, la pràctica totalitat de bandes de Música de Mallorca, grups folklòrics... participaren en la desfílada del Carro Triomfal de la Beata 1990.

L'acte, que se celebrà dia 20 d'Octubre a Palma, estava organitzat pel CIM i comptà amb la participació d'un nombrós grup de balladors lloritans.

GERMANDAT DE DONANTS DE SANG

La propera visita de la Unitat Mòbil de la Germandat de Donants de Sang se celebrarà dia 4 de gener. Com sempre s'espera la bona resposta dels lloritans i es demana la integració de nous i joves donants.

En Tòfol

Bibi

M'HAN DIT QUE A L'ORITÓ
SE FAN ES MILLORS ESCLATASSANGS
DE MALLORCA. ES VERA?

POT ESSER.

ELS P.A.C.

La recent creació dels *Punts d'Atenció Continuada* en el medi rural, respon a la conveniència de replantejar l'assistència sanitària urgent.

En aquest sentit, la proposta d'establir un *Punt d'Atenció Continuada (PAC)* per a cada *Zona Bàsica de Salut*, és una solució d'equilibri entre el sistema tradicional (en el que cada nucli de població disposava de presència continuada de sanitaris) i la de crear serveis d'urgències territorials amb personal i materials especialitzats.

A l'hora d'organitzar aquest nou model d'assistència urgent s'han tengut en compte els recursos existents, la millor manera d'aprofitar-los, la continuïtat de l'assistència, l'accessibilitat de la població, i la dotació necessària per oferir una assistència de major qualitat que la tradicional, basada en la figura del metge sense recursos que ha de permanèixer permanentment en el seu municipi.

Pel que fa al nostre poble, pertany a la Zona Bàsica de Salut de Sineu, juntament amb Sineu, Costitx, Llubí i Maria de la Salut. I és a Sineu on té la seu el nou PAC que ha d'atendre als 9.652 habitants de la zona.

Les guàrdies que es realitzin al PAC seran sempre amb presència del metge. Els dies feiners es repartiran entre

els metges de la zona (excepte de reforç. Les previsions in-
Sencelles) i els caps de setma- diquen que la demanda pot es-
na s'alternaran amb un metge ser de 9 a 11 malalts per dia.

UBICACIÓ DELS PAC
(EN MAJÚSCULES)

Des del passat 6 d'octubre funciona el *Punt d'Atenció Continuada* per a la zona de Lloret, Sineu, Costitx, Maria i Llubí. Aquest PAC està situat al *Centre Sanitari* de Sineu (Carrer de Ponent, s/n. Telèfon 52 02 92), i està dotat dels mitjans necessaris per al diagnòstic i tractament de casos urgents.

Els dies feiners el Servei compta amb la presència d'un metge i una infermera a partir de les 15 h.; mentre que els dissabtes, diumenges i dies de festa el servei és permanent.

Per a un millor funcionament es prega:

- Utilitzar-lo únicament en cas d'urgència.
- Desplaçau-vos-hi. Podreu esser més ben atesos i facilitareu la feina dels professionals.
- No hi aneu per demanar receptes, baixes, certificats...
- En cas de dubte, telefonau-hi i consultau amb el metge.■

POSSIBLE INSTAL·LACIÓ D'UN COL·LEGI D'ÉLITE A RUBERTS

Segons informacions aparegudes al diari ÚLTIMA HORA el passat 3 de novembre, signades per Pep Roig, Ruberts podria ésser escollit per a la instal·lació d'un col·legi d'élite, per al qual els promotors han calculat una inversió de més de mil set-cents milions de pessetes. Aquest col·legi elitista, amb imatge de col·legi anglès, acolliria els alumnes en règim d'internat, per a la qual cosa seria necessària la construcció d'un hotel per allotjar-los, així com una sèrie de xalets adossats per a vivendes del director, el conserge, el metge i alguns professors.

El centre d'élite es vol fer a una finca no menor de 200.000 m² i no major de 500.000 m², amb una zona de bosc com a pulmó, 15.000 m², i en la qual, endemés dels edificis anteriorment citats, es construiria una zona esportiva. Els edificis no s'elevarien, cap d'ells, més de dues plantes. L'hotel per als interns tendria una capacitat per a 800 persones, i hi ha una inversió prevista de 625 milions de pessetes. El segon edifici, l'escolar pròpiament dit, endemés de les aules, albergaria els laboratoris i els despatxos empresarials i

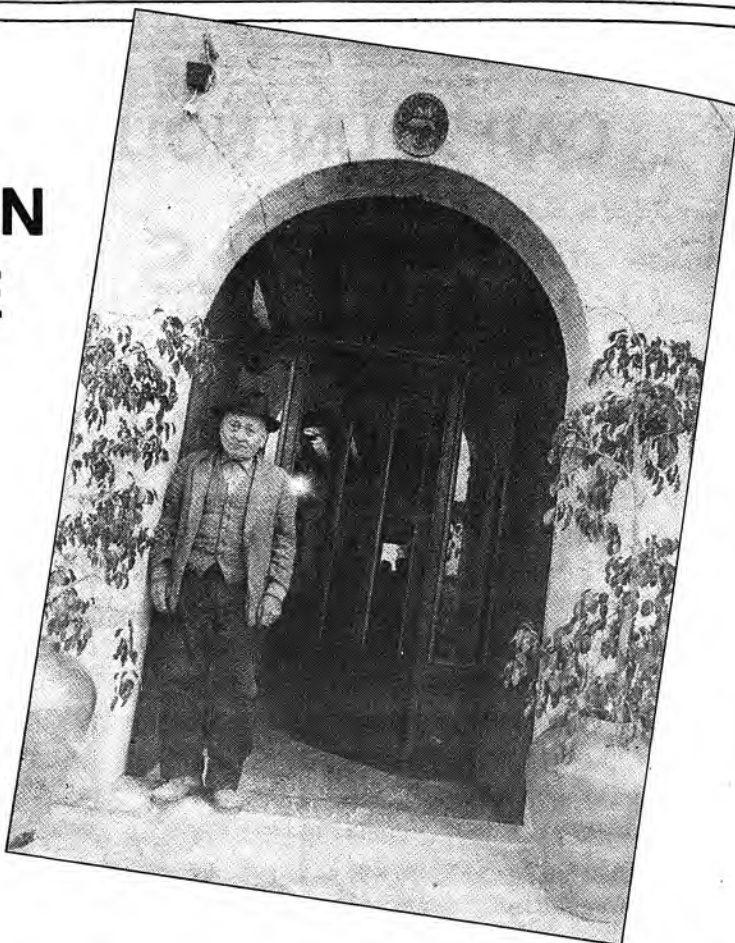
suposaria una inversió de 253 milions de pessetes. El tercer edifici, amb una inversió de 164 milions de pessetes, seria el destinat a pavellons esportius per a la pràctica del bàsquet, piscina climatitzada i gimnàs. Al seu exterior s'hi construiria una pista d'atletisme, un camp de futbol, una piscina olímpica i d'altres elements per a la pràctica esportiva. La inversió total per als tres edificis seria superior als 1.270 milions de pessetes, als quals s'hi haurien d'afegir els 230 milions per a equipaments, 60 milions per al solar, 90 milions per a vivendes, 90 per a elements esportius exteriors, 24 per al tancat i 100 per a plànols i permisos.

En el col·legi s'hi admetrien alumnes a partir

dels 12 anys fins als 21, els quals podrien acollir-se a l'ensenyament mitjà, secundari, batxillerat i formació professional específica. Per a això, es disposaria de 18 aules de 60 m², 17 de 50 m² i 10 de 30 m².

És intenció dels qui han preparat el projecte que el centre generi contínues notícies que siguin interessants per a les revistes del cor, amb la finalitat de que l'"élite" es doni per assabentada de la singularitat del projecte. Se suggereixen festes de fi de curs, amb presència de personalitats de distints àmbits socials, que reflecteixin la imatge d'"exclusivitat" del col·legi, les quotes del qual seran inassequibles per a famílies de classe mitjana.

Segons es desprèn de

i l'informe que s'ha realitzat i que va ser presentat a l'Ajuntament de Sencelles, es pretén que cada aula tenguí un màxim de 20 alumnes i s'agarenteix "la recuperació dels valors humans", no permetent el tuteig amb els professors perquè "la disciplina es relaxa".

Està previst el tancat total del recinte, no tan

sols per evitar que hi entrin persones estranyes, sinó també per evitar les sortides dels interns.

La notícia ha estat acollida amb reticència per part dels habitants del petit nucli urbà de Sencelles, donat que -al·leguen- aquesta escola suposaria rompre amb la pau absoluta de què actualment gaudeixen.

Pel contrari, els defensors del projecte assenyalen que aquest només podria redundar en benefici del municipi, i que, en tractar-se d'un centre d'élite, la qualitat de la gent que el freqüentaria no fa sospitar en la pèrdua de la tranquil·litat, sinó tot el contrari. ■

LA PROCESSIONARIA DE NOU

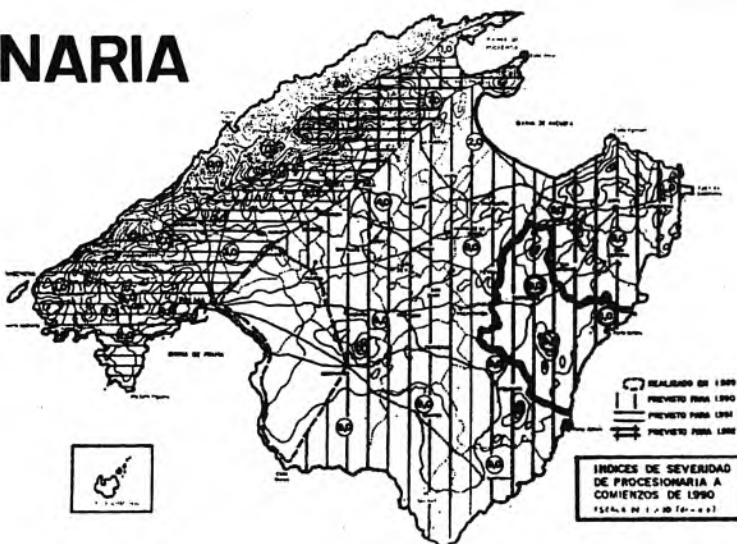
Segons una comprovació efectuada per tècnics de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, els pinars de grans zones del Centre, Sud i Llevant de Mallorca es troben amb uns valors 8 i 9 en l'atac de la processionària, la qual cosa significa que el 100% dels pins n'estan afectats, el nombre de bosses per pi és molt elevat i la defoliació molt intensa.

Aquesta situació ha obligat a disposar d'un pressupost extraordinari per poder efectuar un atac contra la processionària. D'aquesta manera la meitat de Mallorca, inclòs el nostre terme, ha estat fumigada amb agents químics. Aixímateix durant aquest any la Conselleria ha repartit més de 4.000 trampes sexuals contra la processionària, a més de les col·locades pels propis serveis forestals. Aquest darrer procediment ha aconseguit una àmplia difusió a Balears, però

la seva eficàcia és insuficient davant la proliferació d'erugues.

Recordem que, de fet, des de la seva entrada a Mallorca l'any 1952 degut a la importació de planters

procedents de la península, la plaga de la processionària pot considerar-se com endèmica ja que la seva erradicació és pràcticament impossible. ■

CURSOS D'INFORMÀTICA

La Mancomunitat des Pla de Mallorca, dins el programa d'Educació d'Adults amb la coordinació del Ministeri d'Educació i Ciència, amb la col·laboració de la Conselleria de Cultura, educació i esports, del INEM, i amb el suport de "La Caixa", organitza cursos d'informàtica:

A i A1.- iniciació i tractament de textos.

B i B1.- iniciació i comptabilitat.
Grup A, de les 18 a les 20 hores
els dilluns i dimecres.

Grup A1, de les 18 a les 20 hores,
els dimarts i dijous.

Grup B, de les 20 a les 22 hores,
els dilluns i dimecres.

Grup B1, de les 20 a les 22 hores
els dimarts i dijous.

Els cursos s'impartiran a Petra del mes de Novembre a Gener i a Sineu del mes de Febrer a Abril.

La formació és totalment gratuïta.
Per inscriure's dirigiu-vos a qualsevol oficina de "La Caixa" dels pobles de la Mancomunitat o a les responsables d'educació d'adults.

S'ha de tenir 16 anys o complir-los dins aquest any.

Preu de material i manuals: 5.000.

xafarderies

de na Ben Vista

La televisió fa miracles. Quan jo era nina ens entreteníem passant el rosari o la padrina ens contava rondalles o contes que mai no hem oblidat. Però avui els nins només saben d'aquell o d'aquell altre personatge que surt per la televisió, d'aquella sèrie de no sé quants de capítols i que tot hom queda embadalit, dels dibuixos que cada horabaixa *entretenen* els infants mentre les mamàs fan altres coses. M'enrecord que quan jo era nina érem més espavilats, és a dir, a lo millor no sabíem tantes coses, però les que sabíem les sabíem bé i no hi havia romanços que valguessin. Avui els nins només volen imitar allò que veuen per la televisió i això, sempre ho he sentit a dir, és dolent per a la imaginació.

I xerrant de nins, pares, imaginació i sèries, l'altre vespre vaig passar per un lloc i vaig sentir unes veus que me sonaven de qualque cosa: *Jas! Això és Cristal!* Resulta que la imaginació ha arribat tan enfora que fins i tot ho representaran pel teatre de Lloret. Vull veure qui farà de *Luís Alfredo*: me du perduda!

PERDUTS I ESCLATA-SANQUERS

Parlant de gent perduda: m'he fixat que ja no hi ha tota aquella carretada de cotxes a sa vorera de Sa Comuna. Allò ja feia oi, perquè fins i tot els al·lotons de cinc anys cercaven amb bastons i ho regiraven, aquí i allà, tot. Ara diuen que guarden perquè es respecti i tots es des poble en poguem treure profit. Això és lo que diuen, perquè jo, gent que vigili, no n'he trobada darrera cap mata.

SA COMUNA

Vos heu fixat amb aquesta casetona que han posat devora *Sa bassa des revell*? No ho sé, però crec que és per esperar s'autocar quan plou. He demanat a un parell per què havia de servir i ningú m'ha sabut respondre. Llàstima que no tenguí un poc més de teulada i així hi podríem fer qualque berenadeta.

PAELLA

Erem més de tres-cents, i bona que va ser. Sa nostra *Associació* va aplegar moltes persones al voltant d'una taula. I és que tenim moltes ganes de fer bulla. Lo que no comprenc és com es menjador des nostre casal no s'ha pogut posar en marxa perquè no hi havia suficient gent interessada i a sa paella tothom s'hi va apuntar. No és que ho vulgui criticar, però els *lluritans* som massa familiars, i no veim que es menjador podria ser tant o més familiar que a ca nostra. Jo només fris que funcioni per anar-hi cada dia.

I xerrant de noltros: aquest dia de sa paella vaig pensar: Mira que si fèiem un partit polític! Amb tres-cents vots treuríem majoria absoluta. I pensant, pensant em vaig dir: *Beneita! I que et penses que fa el president Cañellas?* Totes ses coses arriben a quadrar.

TOT COSTA MOLT, MASSA

I és ben vera. Un temps amb un no-res passàvem, no hi havia aquest *gasto* d'ara i mos conformàvem amb manco coses. Però resulta que si una no té doblers no pot anar.

enlloc, o fa olor per tot. Amb lo que es Govern mos paga no vos penseu que se puguin fer ses llesques molt gruixades: si no fos que semblen quatre cols, dos espinacs, jua-vert; cercam quatre esclata-sangs, does espàrecs i param qualque llova, tendríem ses barres ben primes. Si t'acostes devers ses botigues te'n dus qualque esclafit que te deixa sorda, si vas pes cafè tot ha pujat tant que no pots beure quasi res. Per això a vegades que me veuen trista i me diuen: *Ben Vista, què no et trobes bé?* Jo no responc i faig mitja rialla i capeig. Val més no pensar-ho.

IMPOSTOS

Xerrant de no pensar: M'han dit que els impostos de ses cases tornaran pujar no sé quant més. N'hi ha que encara es pensen que són amos de lo seu i resulta que lo únic que fan es pagar un lloguer a es Govern perquè, què és sa contribució més que un lloguer? I sinó, deixa de pagar un any o dos i veuràs què li passarà a allò que pensaves i deies que era teu.

MÉS IMPOSTOS

Però aquests són d'una altra classe: els religiosos. M'han dit que quan fas la declaració de la renda ja poses una creu a un lloc si vols donar no sé què a l'Església. Maldament el meu padrí no pogués sentir-ne l'olor -deia que era alèrgic- a mi m'agrada anar a missa i escoltar el sermó; llavors qued com a més reconfortada i tot. Idò l'altre diumenge Don Santiago va dir alguna cosa d'això, però si no ho vaig sentir malament no va dir ni que fos obligatori ni que es posàs en marxa ja. Ho dic perquè els informadors dels diaris no sempre diuen la veritat i els qui els componen just cerquen vendre més.

Vos diré la veritat: m'agradaria que se posàs en marxa aquest impost, així veuríem qui són els cristians de bon de veres, així veuríem qui i quants se n'apuntarien. El que llavors no sé és si podrien prohibir l'entrada a l'església a aquells que no pa-

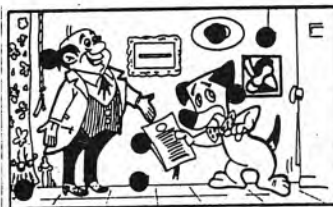
gassin. És una mica embullós.

Voldria que Don Santiago ho explicàs una mica més bé quan no tengui tanta feina. No sé d'on treu el temps per escriure obres de teatre, per fer trobades de *gogistes*, per reunir-se amb capellans d'altres pobles per fer no sé què dels malalts terminals per xerrar per la ràdio d'Inca, per anar a ballar. La gent -i avegades és ben dolenta la gent, eh!- diu que qualque cosa deu haver de penjar, i per Llorito n'hi ha molts, de penjarois, que fan ben poca planta.

ELECCIONS

Pareix mentida però hi ha persones que són com ses fures que quan senten s'olor de conill reviscolen. Fa una temporada ningú s'havia de presentar: "Ja ho veurem", "No crec que m'hi presenti", "Estic molt desenganat", "Tot és lo mateix". Però ara ja hi comença a haver, ni més ni manco, que quatre candidatures a Lloret. Els números primers són es més difícils d'omplir, supòs que per la por a fer el ridícul, i ja diuen que "moix escaldat d'aigua teba tem". No i vos assegureu que qualcú se'n durà una bona escudulada quan sabrà que només haurà tret quaranta vots comptant es padrins joves i es vells.■

SOLUCIONS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	F	L	O	C	A	D	U	R	A	
2	R	I	B	O	T		T	A	L	O
3	O	N	I	X		P	E	M	A	N
4	N	I		A	L	A	R	O		T
5	T	A	P	L	L	S	I	A		
6	E		U	D	O	L	A	N	R	
7	R	A	J	A	O	A		V	O	I
8	A	R	A	M		R	E	G	I	O
9		T	R	A	N	S	I	T	A	

4	×	2	-	3	=	5
:	■	+	■	+	■	
1	+	4	-	5	=	0
×	■	:	■	-	■	
2	+	2	:	2	=	2
=8	■	=3	■	=6	■	

DITES RELACIONADES AMB PASQUA

A l'article que publicàrem al N° 65 d'aquesta revista sobre *El cançoner popular i la Passió de Jesucrist* (Novembre, 1989), intentàrem deixar clar com "La Passió de Jesucrist ha donat al llarg de la història tot un seguit de creació popular i literatura feta del poble d'autor anònim i transmesa de generació a generació per tradició oral".

Però aquesta relació no és més que un exemple de com la religió catòlica (com a altres llocs, altres religions) arribà a impregnar la vida del nostre poble i, en general, la de tota l'Europa Occidental. A aquest fet es manifestava no solament en els motius festius o literaris (representacions de Nadal i Pasqua, cançons...), si no que es deixava veure en nombrosos moments de la vida quotidiana, de cada dia.

Prova d'això, són la multitud de dites i frases fetes en què, sense adonar-nos, feim

referència a aspectes religiosos. Fixant-nos en la parla popular, podem extreure'n una sèrie de dites que, per centrar-nos només en un dels possibles temes, fan referència a la creu, la qual s'arriba a convertir en obsessió:

- Això és una creu!
- Estar braços en creu.
- Darrera la creu hi ha el diable.
- Donar creu.
- Dur una bona creu.
- Estar com el dimoni en la creu (estar de mal humor).
- Fer-se'n creu d'una cosa (es pantar-se'n).
- Fer l'endavallament (caure).
- Fugir d'una cosa com el dimoni de la creu.
- Fer-hi la creu (fer el propòsit de no tornar més a una casa).
- Jesús crucificat, sia sempre al meu costat.
- Jesús en la creu, no em desempareu!
- La Vera Creu (nom que es dóna

a un boldró d'estels).

-Niguls en creu. senyal d'aigua".

-No tenir una creu (no tenir diners).

-Passar molt de calvari.

-Si a s plaça baratassin creus, tothom tornaria amb sa seva.

-Tothom du creu i qui no en té se'n cerca.

-No hi ha vida sense creu.

-No tenir més que sa creu des front

-Esser creuós (fer enuig, molestia).

-Avui és la creu: ajonoïau-vos i no caureu.

-No diguis casadeta fins després de sa creueta.

-Ajudar a dur sa creu.

-Que no t'ets senyat, avui dematí? (es diu de qualcú que, durant el dia, actua d'una manera esgarrada).

-Pensant senyar-se se va treure ets uis (s'aplica, irònicament, a una persona que se senya d'una manera desgarrada o que desencerta una feina).

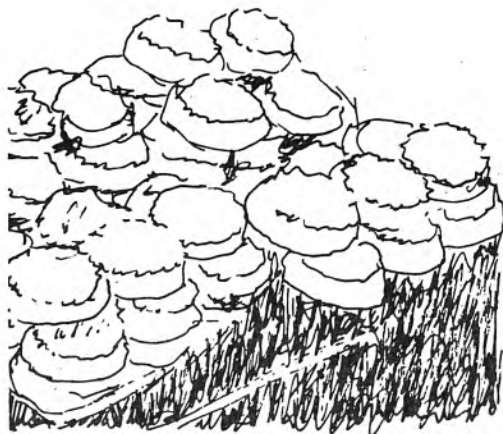
-T'ho jur (i mentre pronunciant aquestes paraules amb els dos dits grossos, superposats, imiten una creu i la besen).

* *

Altres dites relacionades amb Pasqua són:

-Besada de Judes (bes o afalac traïdor).

-Anar d'Herodes a Pilat (anar d'un cap a l'altre sense resultat).

-Rentar-se les mans com Ponç Pilat (desfer-se d'un assumpte).

-Plorar com una Magdalena (plorar amargament).

-Fer cara de Barrabàs (fer cara de pocs amics).

-Fer cara de Divendres Sant (fer cara molt trista).

-Fer cara de Pasco (fer cara alegre).

-Estar més content que un Pasco.

-Tenir un bon Cirineu (tenir un bon ajudant).

..

Encara que el tema del nostre article sigui la llen-gua, no podem deixar d'esmen-tar una sèrie de costums a Ma-llorca que empren el senyal de la creu en unes activitats que encara avui persisteixen a bas-tants de pobles.

-Amb el ganivet senyen una creu damunt el pa abans d'ence-tar-lo.

-A l'era, quan es feia neta, traçaven una creu damunt el ca-ramull de gra, primer amb la pala i llavors amb el freu de

les enrededores. Mentre tracen la creu uns diuen: Déu hi do la maina!.. I els altres respo-nen: Amén. Que hi hagi moltes corteres!

-La gent posava llevat el vespre. Posat el llevat, el re-guen de farina fins que roman tapat. Damunt aquesta capa de farina, hi fan una creu. I lla-vors senyen tres vegades el llevat dient: En nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant Amén Jesús. Altres afiquen els cinc dits damunt la farina del llevat. Les cinc ditades re-presenten les cinc llagues de Jesucrist.

-Abans d'enfornar el pa tra-cen una creu damunt cada un.

-El llevat, per la pasterada que ha de venir, és un tros de pasta posat dins una xicara, amb oli. Damunt aquest tros de pasta també hi marcaven una creu.

-Amb el ganivet feien dos talls, en forma de creu, da-munt l'acop de la col que es deixa per llavor.

Aquest article s'inclou en el Conveni sobre Normalització Lingüística signat entre la Con-selleria d'Educació, Cultura i Esports i l'Associació de Prem-sa Forana de Mallorca, 1990.

-Posaven una creu sobre l'an-guila de les cases, a les xe-meneies dins la cuina, a les entrades dels pobles o allà on hi havia hagut qualche desgrà-cia.

-La gent se senyava en fer llamps, en posar-se a la feina en passar per davant l'esglé-sia, en colgar-se i llevar-se del llit.

-Els pastors, abans de for-matjar, feien una creu a la llet presa. Els matancers se-nyaven amb la ganiveta, dins el ribell, la sang del porc; també senyaven la pasta de la sobressada, camaiots i botifar-rons. Feien dos talls, en for-ma de creu, al cor del porc.■

Felip Munar

Dia 22 d'octubre visità el nostre poble un autocar d'infor-mació i divulgació de l'Associa-ció Espanyola contra el Càncer, amb motiu de celebrar-se aquest any l'Any Europeu de Lluita con-tra el Càncer.

L'autocar fou visitat per nombrós públic, així com també pels alumnes de l'escola, men-tre que membres de la Junta Lo-cal repartien fulletons informa-tius i convidaven a entrar i vi-sionar uns vídeos.■

Normalització o maquillatge?

La normalització lingüística és un procés històric sòcio-cultural, en el qual un idioma és sotmès a la normativització (regulació ortogràfica, lèxica, gramatical...) i aconsegueix d'accedir a totes les funcions socials fins aleshores reservades a la llengua dominant. Un idioma està plenament normalitzat quan ocupa tots els àmbits formals i informals; la nostra llengua només ha aconseguit el primer estadi i no hi ha a l'horitzó cap mena de llum que ens faci pensar en un redreçament efectiu a l'altra situació. Ans al revés: l'actuació minsa, gens agosarada, pueril i plena de pegats foradats

dels qui haurien d'actuar amb mà ferma no fan sinó enfonsar-la.

La normalització no depèn simplement del nombre de parlants d'un idioma (quantitat), sinó de la integritat o plenitud (qualitat) de les seves funcions socials. Si és cert que cap societat humana no pot funcionar sense la llengua, ho és més que per això mateix la llengua no pot funcionar sense algunes funcions indispensables: no pot treballar-se una llengua com la nostra en una direcció unidimensional i allunyada de tot procés coherent.

La normalització lingüística no es fa sola -com

tampoc la desnormalització i això nosaltres ho sabem bé-, no és cap fenomen espontani sinó que és una gran decisió social, cultural i política, presa conscientment pels membres o per una part representativa del membre d'una comunitat lingüística. El professor Badia i Margarit ha dit que la normalització esdevé sinònim de lluitar per vèncer mentre que la substitució seria abandonar la lluita.

És evident que perquè un procés de normalització sigui un èxit, dependrà de molts factors clarament no lingüístics o extralingüístics -una vegada assolit el primer esglaó esmentat abans-. Es per això que s'ha d'establir un marc legal que reconegui la llengua minoritzada com l'única pròpia del país.

A l'estat espanyol ja tenim lleis dites de "normalització lingüística":

- A Euskadi, la Llei 10/1982, de 24 de novembre.

- A Catalunya central, la Llei 7/1983, de 8 d'abril.

- A Galícia, la llei de normalització lingüística del gallec de 1983.

- Al País Valencià, la Llei 11/1983 d'ús i ensenyament del valencià.

- A les Illes Balears la Llei de normalització lingüística de 1986.

Totes aquestes lleis institucionalitzen l'ús de

AUTORIZACION ADMINISTRATIVA DE INSTALACION ELECTRICA Y DECLARACION, EN CONCRETO, DE SU UTILIDAD PUBLICA

A los efectos previstos en el art.º 9 del Decreto 2617/1966 y art.º 10 del Decreto 2619/1966, ambos de 20 de Octubre, se somete a información pública a instancia de Gas y Electricidad, S.A. la petición de instalación y declaración, en concreto, de su utilidad pública, de una línea eléctrica de Alta Tensión cuyas características principales se señalan a continuación:

EXPEDIENTE UP 2/90

A) PETICIONARIO: Gas y Electricidad, S.A.
B) DENOMINACIÓN: Líneas 15 KV «Arabà» y «Santa Inés» de subestación San Antonio y modificación línea Portmany.

C) LUGAR DONDE SE VA A ESTABLECER LA INSTALACION: Término municipal de San Antonio Abad (Ibiza).

D) FINALIDAD DE LA INSTALACION: Mejorar el reparto de cargas y la calidad del servicio.

E) CARACTERÍSTICAS TÉCNICAS: Línea a 15 KV desde subestación San Antonio a C.M. Vela d'en Frit, tramo aéreo de 2.716 metros, en doble circuito, conductores de AI-A1w de 125 mm² y tramo subterráneo de 2x160 metros, conductores AI-150, dos interconexiones aéreas: 34 metros entre líneas Vela d'en Frit y Gracià-Vela d'en Port y 225 metros entre líneas Portmany y Citania.

F) PRESUPUESTO: 33.250.020 Ptas.

Lo que se hace público para que pueda ser examinado el proyecto de la instalación en esta Dirección General, sito en Palma de Mallorca, gran Vía Aisina nº 2-Plta. 10, y formularse al mismo tiempo las reclamaciones por escrito, duplicado, que se estimen oportunas en el plazo de 30 días contados a partir del siguiente al de la publicación de este anuncio.

Palma de Mallorca, a 18 de agosto de 1990
EL DIRECTOR GENERAL: Fdo. Luis Morano Ventayol

COMUNITAT AUTONOMA DE LES ILLES BALEARS
CONSELLERIA DE COMERÇ I INDÚSTRIA
DIRECCIÓ GENERAL D'INDÚSTRIA

DIRECCIÓ GENERAL D'ESPORTS FEDERACIÓ BALEAR D'ATLETISME

ESCOLA BALEAR D'ATLETISME

CONVOCATORIA DEL PROGRAMA D'INICIACIÓ A LATLETISME CURS 1990-91

CONVOCATORIA PER A L'INGRES EN EL CENTRE D'INICIACIÓ A LATLETISME CURS 1990-91

- Es convoquen 20 places de pre-iniciació a l'atletisme, per a nins i nines que hagin nascut els anys 1979 i 1980.
- Es convoquen 20 places d'iniciació a l'atletisme, per a nins i nines que hagin nascut els anys 1978 i 1979.

COMENÇAMENT DEL CURS: dia 1 d'octubre de 1990

PROVES D'ACCÉS: dies 24 i 25 de setembre de 1990

DATA MÀXIMA PER A REALITZAR LA INSCRIPCIÓ: dia 15 de setembre de 1990

DIES DE CLASSE: dimarts, dijous i divendres

LLOC: Poliesportiu "Principes de Espanya"

INSCRIPCIÓ I INFORMACIÓ: Direcció General d'Esports
Federació Balear d'Atletisme

DIRECCIÓ GENERAL D'ESPORTS

CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS
GOVERN BALEAR

Malgrat que sembli increïble, aquests dos anuncis són del mateix Govern Balear. El de l'esquerra, emperò podria ésser del govern autònom de Múrcia, per exemple!

l'espanyol als territoris respectius i suposen una certa normalització si donam al terme el sentit d'establir normes: regulació de l'ús de l'espanyol i contenció o limitació de l'ús de l'èuscar, el gallec i el català; però no comporten una normalització entesa com a trencament i superació d'una situació anormal, anòmala. De fet és la continuació d'aquesta situació, amb canvis que no qüestionen mai la supremacia jeràrquica, l'hegemonia de l'idioma de l'estat.

Per tal que la normalització avanci s'haurà de treballar en un doble front:

1) El lingüístico-cultural: desenvolupament de les funcions socio-culturals de la llengua (els aspectes tècnics o lingüístics).

2) El socio-polític: reorganitzant les funcions lingüístiques de la societat, remarcant el fet que l'ús lingüístic no és mai casual ni fortuït o arbitrari sinó regular i que obeeix a certes normes o hàbits imposats socialment.

Cada vegada hi ha un nombre major de funcions lingüístiques indispensables a la subsistència d'un idioma que són controlades directament o indirectament pel poder polític. La política domina o mediatitza en gran mesura les funcions lingüístiques de la societat, igual que moltes funcions socials de la llengua.

El control lingüístic està als mecanismes generals de control social. Es pot establir per decret quin serà l'idioma usat i com

ho serà. El poder polític pot influir molt poderosament en els mitjans de difusió, en tots els mecanismes de comunicació que afectin la comunitat lingüística.

El professor Gabriel Bibiloni deia que "en general -els governants- han estat i són incapaces de concebre el més mínim projecte de transformació de la misèria realitat sociolingüística actual. Posats a no concebre, n'hi ha molts, consellers inclosos, que ni tan sols han concebut la possibilitat d'escriure el seu nom en català. Sorprenentment s'han vist empenyos per una certa pressió normalitzadora i per una legislació lingüística que ha caigut "malgré eux", a les quals han respost amb un desplegament de l'ús simbòlic i decoratiu del català, convertit darrerament en llengua de capçaleres, rètols, títols i subtítols, eslògans, noms de botigues i topònims", i això és molt greu. Forassenyat perquè "jugam" dins uns termes suposadament en igualtat de condicions per a totes les llengües -això em recorda la follia del president de

la Generalitat Valenciana sobre les seves peculiars idees de com s'ha d'oferir el servei lingüístic a la TVV-, però tothom és ben conscient que la realitat social no és bilingüe, ni ha existit ni podrà existir mai una comunitat entesa així com els nostres capdavanters polítics volen fer-nos-la creure.

I tanmateix no hi valen excuses: l'actuació ha d'ésser coherent amb la història i cultura, no hi valen les mitges actuacions, monstruoses i enlluernadores a l'ull teòricament imparcial, amb alguna publicació o ajut econòmic per posar uns rètols; això és voler sortir del pas i, a sobre, voler-ne sortir amb la cara alta.

Sra. Consellera de Cultura: el que feis és posar una capa de maquillatge que, al vespre, un senzill cotó s'encarrega de llevar i va a parar dins la paperera. No és de rebut destinar 1.500.000 pts. per a l'adquisició de llibres de suport genèric; és vergonyós presentar per l'any 1990 dues publicacions i encara ho és més voler demostrar que la Campanya "El Català

és comercial" ha experimentat una important expansió. Per qui? Cap a on? Com ha utilitzat la Conselleria les eines legals perquè la campanya fos efectiva i no romangués sols a algunes façanes? Els comerciants mateixos l'han emprada a riallada ampla, perquè el qui hi havia de posar la serietat i la coherència escaient és el primer que allarga una mà i amb l'altra es tapa la cara. Sabeu bé que la majoria de convenis que heu signat amb les PIME, Afedeco, Cobade, Mare Nostrum i Supermercats Elefant, ha estat com tirar els doblers dins un pou: quins seguiments es fan de la campanya? Com es planifica la normalització d'una empresa? O tot roman en el rètol?

Desitjam que rectifiqui aquesta política que mig portau a terme. Sabeu bé que ningú pot manar res si no n'està ben convençut. Que tota llei nascuda d'un procés sense voluntat executiva fa més mal que bé. Desitjam que el maquillatge esdevingui la forma natural de l'ésser i que això comporti una altra manera d'actuar; sinó, ja ho sabeu: el vespre, a la paperera.■

Felip Munar i Munar

FESTA DE
LA MARE DE DEU
DE LORETO
1990

FRASES

Quan el món serà reduït a un únic bosc negre per als nostres quatre ulls esglaiats, -a una platja per a dos nins fidels, -a una casa musical per a la nostra clara simpatia, -jo us trobaré.

Que no hi hagi ací més que un vell sol, tranquil i bell, rodejat d'un "luxe inaudit", -i seré als vostres peus.

Quan hagi realitzat tots els vostres records, -i jo sigui aquella qui sap agarrotar-vos, -us escanyaré.

Quan som molt forts, -qui recula? molt alegres, -qui cau en el ridídul? Quan som molt dolents, -què farien amb nosaltres?

Enllestiu-vos, balieu, rieu. Mai no podré tirar l'Amor per la finestra.

-El meu camarada, capta, nin monstre! com et són indiferents, aquestes desventurades i aquestes manobres, i les meves torbacions.

Uni't a nosaltres amb la teva veu impossible, la teva veu! únic adulator d'aquesta vil desesperació.

Una matinada ennuvolada, al juliol. Un regust de cendres vola dins l'aire; -una olor de fusta suant dins la llar de foc, -les flors negades, -la destrossa dels camins, -la gebrada dels canals pels camps, -perquè no ja les joguines i

l'encens?

He estès cordes de campanari a campanari; garlandes de finestra a finestra; cadenes d'or d'estrella a estrella, i ball.

L'alt estany fumeja contínuament. Quina bruixa haurà de sorgir en el crepuscle blanc? Quins fullatges violacis davallaran?

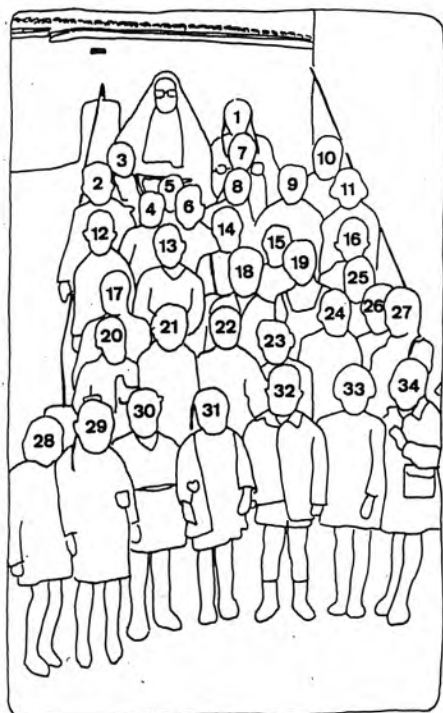
Mentre que els fons públics es dissipen en festes de fraternitat, ell toca una campana de foc rosa dins els núvols.

Accentuant un agradable gust de tinta xinesa, una pols negra plou dolçament sobre la meva vigília. -Reduïsc els focs de la llàntia, m'estir damunt el llit i, girat cap al costat de l'ombra, us veig, les meves nines! les meves reines!

Arthur RIMBAUD

(Traducció d'Andreu Salom)

CA SES MONGES

Corria l'any 1956 o 1957, any envant any enrera, i la fotografia correspon als nins i nines que anaven a costura a Ca Ses Monges. Des de llavors ja ha plogut molt i només ha quedat -fixau-vos-hi bé- la mirada angelical d'alguns i algunes, com si per a la innocència no passàs el temps.

Sor Maria del Sagrado Corazón de Jesús, dalt de tot vigila tots els moviments i es respira una pau gairebé sepulcral; així com havia de ser.

Els protagonistes són:

1) Rosa des metge, 2) Miquel Blanc, 3) Magdalena Xíneta, 4) Nadal de Sa Rota, 5) Magdalena Ferrera, 6) Joan Nina, 7) Antònia Pascual, 8)

Catalina Recolada, 9) Margalida Munar, 10) Francisca Bossa, 11) Antònia Recolada, 12) Pau Xiu, 13) Arnau Ferrerico, 14) Miquel Mandau, 15) Joan Tugores, 16) Toni Bossa, 17) Antònia Sampol, 18) Toni Moreno, 19) Miquel Lleter, 20) Joana Cartera, 21) Maria Xíneta, 22) Margalida Eivissenca, 23) Joan Rigo, 24) Nita Cartera, 25) Joan de s'Hort (?), 26) Maria Cerdà, 27) Margalida Xuta, 28) Maria Perica, 29) Joana Xiu, 30) Francisca Sineuera, 31) Maria Llofriu, 32) Joan Beate, 33) Catalina des Forn, 34) Bel Traqueta.■

Foto cedida per Maria Jaume Xíneta.

UNA GOTA

UNA VIDA

Llibres

Fernando Pessoa. **El banquer anarquista**. Traducció: Manuel Guerrero. Edicions de La Magrana, 6.

O banqueiro anarquista va ser enllestit el gener de 1922 i va ser publicat al primer número de la revista "Contemporanea", el mateix 1922. En una coneguda carta dirigida a Cosais Montero el 13 de gener de 1935, poc abans de morir cirròtic, Pessoa assenyala l'interès que té de fer-ne una edició anglesa i ironitza sobre el Premi Nobel: "Ara estic completant una versió enterament remodelada de **El banquer anarquista**; ha d'estar acabada de seguida i compt, tan bon punt estigui acabada, publicar-la immediatament. Si així ho fes, traduesc immediatament l'escrit a l'anglès, i vaig a veure si el public a Anglaterra. Tal com ha de quedar, té probabilitats europees. (No prengui aquesta frase en el sentit del Premi Nobel imminent)".

El banquer anarquista s'inclou dins la línia del diàleg sofista on qualsevol argument pot esser emprat per defensar o refutar qualsevol ideologia, per molt contràries que semblin. La paradoxa esdevé fonamental i el discurs roman sempre en funció del fi.

L'acció és situada en un cafè. Ens recorda aquells llocs, gairebé foscos i amagats de la Lisboa vella i decadent. La lògica destructiva del banquer fa arronsar les espatlles i fa capejar l'interlocutor que s'ha limitat -com el mateix lector- a escoltar-ne -llegir-ne- els infal·libles raonaments sobre dos conceptes en principi irreconciliables. Sembla que només l'acció pugui respondre aquesta paradoxa i que, per això, és inefable.

Parteix de les ficcions naturals i social entre els individus. L'anarquista no pot aconseguir la llibertat dels altres -encara que el seu objectiu sia la llibertat de la humanitat-: s'ha d'alliberar ell mateix tot destruint les ficcions socials. L'individualisme és fonamental en tot procés: "Auxiliar algú és prendre'l per incapaç: si aquest algú no és incapaç i se'l fa tal, o se'l suposa tal, això és,

en el primer cas una tirania, en el segon un menyspreu". Matar un capitalista o deu o mil, no és sinó un plantejament equivocat -pel mitjà-: abolint els ganivets no s'aconseguirà abolir els assassins. Si els diners esdevenen el tirà, però no podem esquivar-ne la influència, l'única forma per combatre'l és adquirir-ne, adquirir-ne en quantitats suficients per no sentir-ne la influència. D'aquesta manera hom pot alliberar-se'n i així aconseguir la llibertat. La llibertat, però, només per si mateix; la llibertat col·lectiva només s'aconsegueix mitjançant les revolucions. Però, alerta amb el que en surt, d'una dictadura revolucionària!: "Què en sortí de les agitacions polítiques a Roma? L'imperi romà i el seu despotisme militar. Què en sortí de la Revolució Francesa? Napoleó i el seu despotisme militar. I ja veuràs què en sortirà de la Revolució Russa... Qualsevol cosa que endarrerirà desenes d'anys la realització de la societat lliure..." No deixa de sorprendre l'actualitat d'aquest text en una època de descrèdit de les ideologies com la nostra.■

Felip MUNAR i MUNAR

Germandat de Donants
de Sang de Mallorca

LOTERIA DE NADAL

63.354

Asociación Española
Contra el Cáncer

LOTERIA DE NADAL

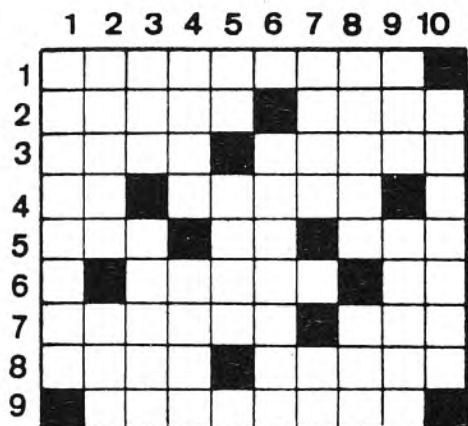
43.782 - 47.525

38.408

Els interessats dirigiu-vos a Antoni Niell.

MOTS ENCREUATS

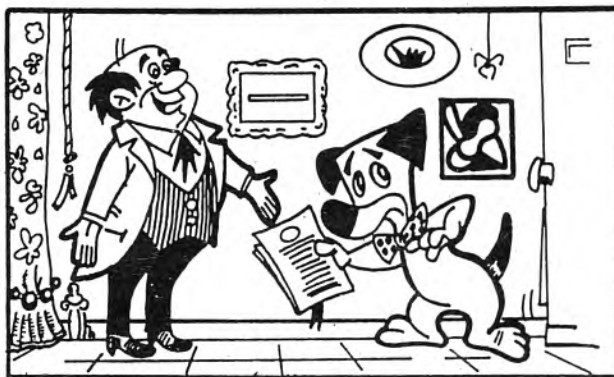
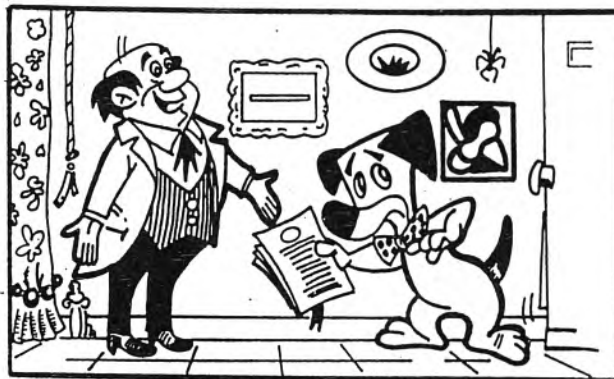
HORIZONTALS. – 1: Serrell que adorna un vestit. 2: Eina de fuster per a allisar. Part de darrera del peu. 3: Varietat d'agata per a fer camafeus. Escriptor espanyol, autor de Los tres etcéteras de don Simón y Mis almuerzos con gente importante. 4: Conjunció copulativa. Castell de Mallorca. 5: Tros de suro que cobreix un pot o botella. Dígraf. Sigui. 6: Fa renou un animal. Símbol químic del radó (al revés). 7: Nom d'una cala de Mallorca, la més llunyana de Palma. Sigles de la desapareguda Unió Democràtica de les Illes. 8: Coure treballat en forma de xapa. Antiga divisió administrativa espanyola, anterior a les comunitat autònomes. 9: Se'n va d'un lloc a l'altre.

VERTICALS. – 1: Músic mallorquí del segle passat que va ser mestre de cambra d'Isabel II. 2: Retxa, ratlla. Pintura, arquitectura, música. 3: Riu de l'URSS de més de 4.000 km. Anar per amunt. 4: Articulació de l'anca. Senyora principal. 5: Lletres de les matrícules de Balears, a més de PM. Broll, raig d'aigua (al revés). 6: Comtat pirinenc, entre els dos rius Noguera, que en el segle VIII no va ser ocupat pels sarraïns. 7: Matriu, claustre matern. Exclamació. 8: Novel·lista brasiler de principis de segle, autor de Sant Bernat i Vides seques. Central sindical. 9: Extremitat superior de les aus. País asiàtic. 10: El més petit dels grup dels Grans Llacs, entre Canadà i EE.UU.

PROBLEMA MATEMÀTIC

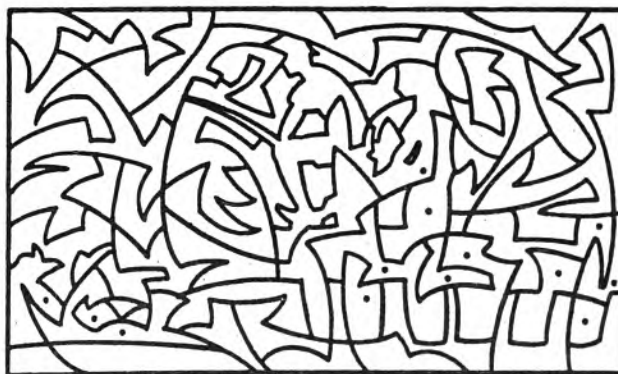
	x		-		=5
:	■	+	■	+	■
	+	4	-		=0
x	■	:	■	-	■
	+		:		=2
=8	■	=3	■	=6	■

7 DIFERÈNCIES

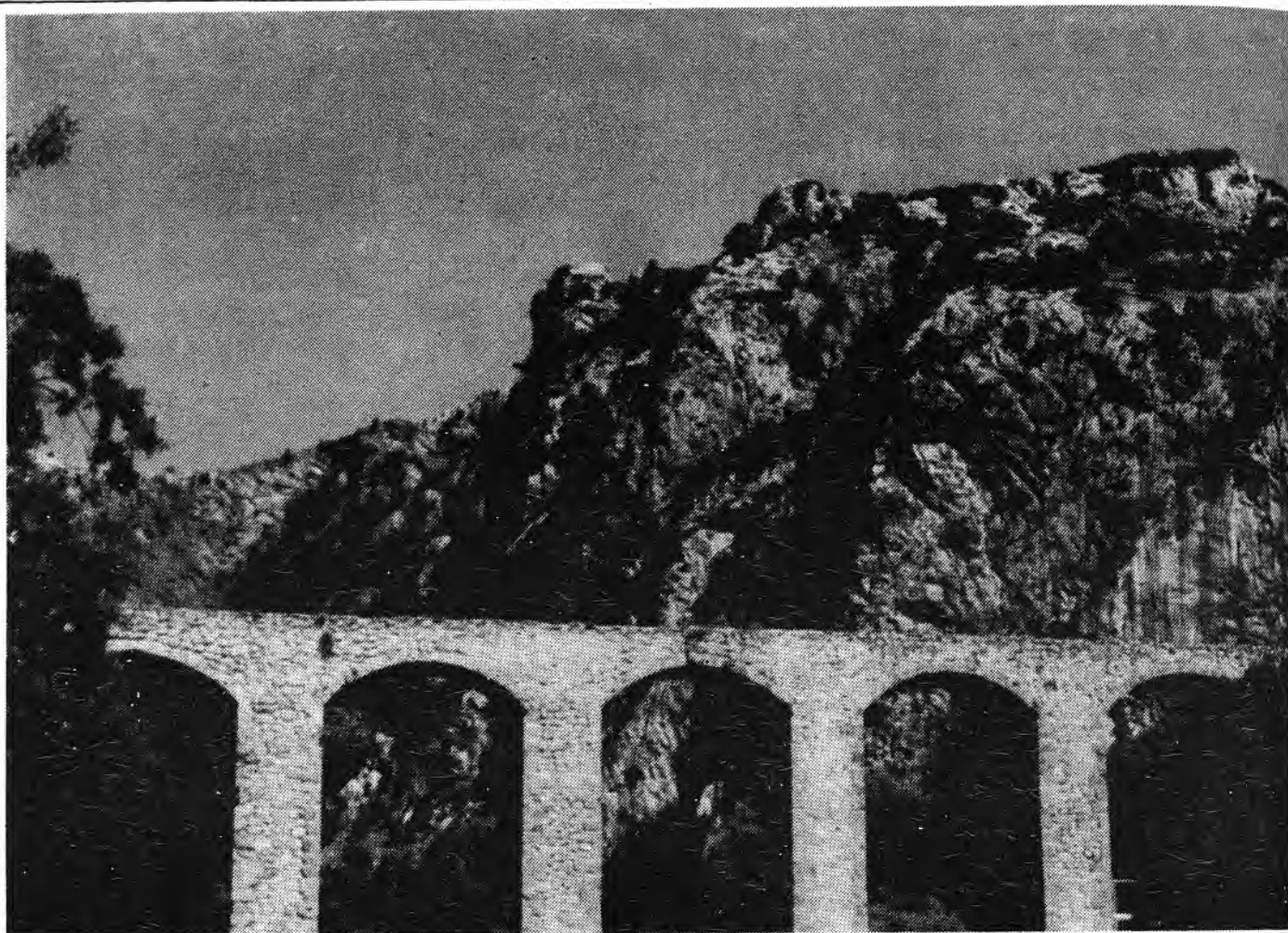

TROBAU-LES

DIBUIX AMAGAT

SOLUCIONS A LA PÀGINA 11

En qüestió d'aigües, volem posar Mallorca al corrent.

L'aigua corrent ha passat d'esser un privilegi a constituir una necessitat per a la vida moderna. La construcció de ponts i aljubs fou la primera passa. La canalització de l'aigua, la segona. Avui els pobles de Mallorca han crescut i s'han desenvolupat, però molts d'ells encara no compten amb aigua canalitzada, ni tampoc amb una adequada xarxa de clavegueram.

Per a pal·liar aquestes deficiències, el Consell Insular de Mallorca ha posat

en marxa un Pla de Sanejament i Abastiment, un pla d'aigües per a posar Mallorca al corrent.

**PLA DE SANEJAMENT I
ABASTIMENT D'AIGÜES
A LA PART FORANA**

Un pla per a millorar

CONSELL INSULAR DE MALLORCA